

Sarpsborg
kommune

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Kvalitetsmelding om barnehager 2025

Bilde fra Sandbakken barnehage

Innhold

INNLEDNING	3
SAMMENDRAG.....	3
KAPITTEL 1. FAKTA OM BARNEHAGENE	5
1.1 BARN I BARNEHAGE	5
1.2 BARNEHAGEDELTAGELSE OG BARNEHAGEKAPASITET	6
1.3 MINORITETSSPRÅKLIGE BARN	8
1.4 ØKONOMI	9
1.4.1 FORELDREBETALING	10
1.5 BEMANNING OG KOMPETANSE	10
1.5.1 SYKEFRAVÆR	11
KAPITTEL 2. KVALITET I BARNEHAGEN – ANSVAR OG ROLLER	13
2.1 ANSVAR OG ROLLER	13
2.1.1 BARNEHAGEEIERES ROLLE	13
2.1.2. KOMMUNEN SOM BARNEHAGEMYNDIGHET	14
2.1.3. STATSFORVALTEREN OG UTDANNINGSDIREKTORATET SOM TILSYNSMYNDIGHET	14
KAPITTEL 3. HELHET OG SAMMENHENG	15
3.1 GODE SAMMENHenger I HELE LÆRINGSLOPET	15
3.1.1 OVERGANG OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE, SKOLE OG SFO	15
3.1.2 ET INKLUDERENDE OG TILPASSET BARNEHAGETILBUD	15
3.1.3 SAMHANDLING TIL BESTE FOR BARN OG UNGE	17
3.2 HJEM OG BARNEHAGE SAMARBEIDER OM BARNETS UTVIKLING OG LIVSMESTRING	18
3.2.1 FORELDREVEILEDNINGSKURS	18
3.2.2 FORELDREUNDERSØKELSEN	18
KAPITTEL 4. LEKE- OG LÆRINGSMILJØ	19
4.1 TRYGT OG GODT BARNEHAGEMILJØ	19
4.2. BARNEHAGENS ARBEID MED DET FLERSPRÅKLIGE OMRÅDET	20
KAPITTEL 5. KOMPETANSE	21
5.1 BARNEHAGENE HAR GODT KVALIFISERTE MEDARBEIDERE	21
5.1.1 KOMPETANSEUTVIKLING I SARPSBORGBARNEHAGENE	21

Innledning

Kvalitetsmelding om barnehager 2025 skal gi informasjon om tilstand og status for det totale barnehagetilbudet i Sarpsborg. Den presenterer tall og fakta for barnehageområdet og status på utvalgte områder i kommunedelplan oppvekst 2018-2030. Kvalitetsmeldingen danner utgangspunkt for dialog, drøfting og planlegging av arbeidet med kvalitetsutvikling i Sarpsborg- barnehagene og skal være et verktøy i arbeidet med å nå mål i Handlingsplan og budsjett for 2026-2029.

Barnehagen er en viktig del av kommunens samlede velferdstilbud. Som første ledd i utdanningsløpet legger barnehagen grunnlaget for barns trivsel, utvikling, læring og danning, og har samtidig en betydelig rolle i å fremme inkludering, sosial utjevning og like muligheter for alle barn. Kjerneoppdraget i barnehagen er å sikre et trygt og inkluderende fellesskap der alle barn blir sett, hørt og anerkjent. Gjennom lek, relasjoner og pedagogisk tilrettelegging skal barna få erfaringer som styrker deres sosiale, emosjonelle og kognitive utvikling. I Sarpsborg lever mange barn i familier med lav inntekt eller andre former for sårbarhet. Barnehagen har et særlig ansvar for tidlig innsats og for å bidra til å fange opp barn som har behov for ekstra støtte og oppfølging. Nettopp derfor er en tydelig og målrettet satsing på barnehagene av stor betydning for kommunen. Å sikre at barnehage er tilgjengelig for alle barn, og at alle barnehager har høy kvalitet vil være viktig i tiden framover.

Sammendrag

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune for 2025 gir en samlet oversikt over status, utviklingstrekk og utfordringer i barnehagesektoren, og skal være et grunnlag for videre planlegging og kvalitetsutvikling. Antall barn i barnehage økte i 2025 som følge av at det ble etablert nye barnehageplasser. Kommunen har fortsatt kapasitetsutfordringer. Selv om alle barn med rett til plass fikk tilbud i hovedopptaket, stod mange barn på venteliste ved årets slutt. Barnehagedeltakelsen har økt noe, men Sarpsborg ligger fortsatt lavere enn sammenlignbare kommuner og landsgjennomsnittet. De yngste barna og barn med minoritetsspråklig bakgrunn er overrepresentert blant dem som ikke går i barnehage.

En stor andel av barna i Sarpsborgs barnehager er minoritetsspråklige. Dette er svært ujevnt fordelt mellom barnehagene. Statlige språkmidler har hatt stor betydning for arbeidet med tidlig innsats og språkutvikling, blant annet gjennom økt bemanning som har gitt mulighet for mer systematisk oppfølging i små grupper. Samtidig viser rapporteringen at det fortsatt er variasjon i systematikk og kompetanse i språkarbeidet.

Kvalitetsmeldingen viser at det finnes mye god praksis i barnehagene knyttet til arbeidet med å sikre et trygt og godt barnehagemiljø. Det er imidlertid også her variasjoner mellom barnehagene, og området krever fortsatt oppmerksomhet.

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Barnehagene i Sarpsborg oppfyller bemanningsnormen og har en høyere andel barnehagelærere enn landsgjennomsnittet. Seks barnehager har fått tilført ekstra bemanningsressurser som følge av at de tilhører levekårsutsatte områder. Barnehagene rapporterer om at dette har bidratt til tettere oppfølging av barn og et styrket foreldresamarbeid.

Kompetansesatsingen «SAMMEN OM – trygghet, tillit, lek og læring» omfatter alle barnehager i kommunen. Barnehagene forteller at arbeidet har bidratt til felles forståelse, økt refleksjon rundt praksis, bedre struktur i hverdagen og styrket kvalitet i samspillet mellom ansatte og barn.

Samlet sett viser kvalitetsmeldingen at det gjennomgående jobbes godt og langsiktig for å videreutvikle kvaliteten i barnehagene. Samtidig tydeliggjør meldingen at det er forskjeller mellom barnehager og at det fortsatt er behov for tett oppfølging av barnehagenes kvalitetsarbeid.

Kapittel 1. Fakta om barnehagene

1.1 Barn i barnehage

Status per 15.12.2025:

Kommunale barnehager	Etableringsår	Antall barn Under 3 år	Antall barn over 3 år
Fosbyløkka	1978	17	26
Fritznerbakken	1972	24	45
Hafslundsøy	1980/ 2015	31	70
Sandbakken	2009	30	66
Sarpsborgmarka	1974	39	48
Stasjonsbyen	2017	27	48
St. Olavs	2017	41	58
Tindlund	1972/ 2014	31	60
Valaskjold	1977	19	46
Varteig	2007	14	14
Sum		273	481
Private barnehager	Etableringsår	Antall barn Under 3 år	Antall barn over 3 år
Alvim	2004/ 2025	17	18
Askeladden- Albert Moeskausvei	1997	31	47
Askeladden- Færdersgate	1995	15	24
Baneveien	1997	32	47
Bergsvingen	1991	17	36
Borgen	1978	20	44
Christinelund	2025	35	15
Fjelldal	1994	15	40
Grotterødløkka	2005	27	36
Hannestad	2008	41	64
Hasle	1980	17	22
Kulås	2005	26	42
Lande Gård	2009/ 2025	39	41
Læringsverkstedet Bamsebo	1988	9	15
Læringsverkstedet Doremi	1998	21	53
Læringsverkstedet Hinkenhopp	2004	20	44
Læringsverkstedet Kløvningsten	2004	33	56
Læringsverkstedet Store Tune Gård	2003	58	107
Læringsverkstedet Ullerøy	2000	16	17
Løkke	1987	16	23
Mobakken	2015	12	18
Nygårdshaugen	1990	21	39
Skogro	1998	37	76
Snarveien	2005	26	60
Soltun gårdsbarnehage	2008	25	40

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Storeper	2005	50	74
Tubus Idrettsbarnehage	1990	33	60
Tuneskipet	1991	18	34
Tveterhytta	2004	13	14
Tyrihans	1994	26	43
Sum		766	1249
Familiebarnehager	Etableringsår	Antall barn Under 3 år	Antall barn over 3 år
Askeladden- Fladebyveien	1993 - 1999	4	6
Askeladden- St. Nikolasgate		4	6
Askeladden- Revyveien		4	6
Paletten. Samme eier som Picasso	2006	3	6
Picasso. Samme eier som Paletten	2013	3	5
Sagatoppen	2004	8	0
Sum		26	29

Antall barn i ordinære barnehager og familiebarnehager:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totalt	2751	2757	2736	2719	2750	2824
Under 3 år	917	957	977	990	998	1065
Over 3 år	1834	1800	1759	1729	1752	1759

Det totale antall barn i barnehage har økt med 74 i 2025. Dette forklares med etablering av Christinelund barnehage, samt utvidelse av Lande gård og Alvim barnehager.

I tillegg til de ordinære barnehagene finnes det i Sarpsborg to åpne barnehager, en på Sandbakken og en på St. Olavs barnehage.

1.2 Barnehagedeltagelse og barnehagekapasitet

I Sarpsborg er 26,7 % av barnehageplassene i kommunale barnehager og 73,3 % er i private barnehager.

Sarpsborg kommune har en plikt til å tilby barnehageplass til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen. Alle barn som fyller ett år innen utgangen av november har rett til en barnehageplass. Retten gjelder alle som har søkt innen frist for hovedopptak. Alle barn med rett på plass fikk tilbud om plass i hovedopptaket 2025.

I tillegg fikk også 70 barn som er født i desember -24 eller våren -25 barnehageplass. Dette tallet har vært stabilt over tid.

Barn under 1 år med barnehageplass:

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Født jan ->	41	33	48	30	43	44	47
Født des	19	13	22	19	17	25	23
Totalt	50	46	70	49	60	69	70

Etter hovedopptaket er avsluttet fortsetter det løpende opptak så lenge barnehagene har plasser å fylle. I 2025 var det noen få ledige plasser tilgjengelige etter hovedopptak. Disse

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

ble raskt fylt opp i løpet av sommeren og tidlig høst. Til tross for at det ble etablert ca. 70 nye barnehageplasser i 2025 stod fortsatt 97 barn på venteliste for barnehageplass 15.12.2025. 55 av disse barna hadde i utgangspunktet rett på barnehageplass, men mistet denne retten da de søkte etter hovedopptaket.

Barn på venteliste per 15.12.

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Total venteliste	27	30	59	132	141	97
Født før 01.12.	24	26	53	78	93	55
Født etter 01.12.	3	4	6	54	48	42

Barn bosatt i Sarpsborg med barnehageplass i andre kommuner

	Fredrikstad	Halden	Råde	Totalt
Høst 2024	74	10	4	98
Høst 2025	59	4	3	66

Antall barn fra Sarpsborg som har barnehageplass i Fredrikstad og Halden ble vesentlig redusert fra 2024 til 2025. Det er nærliggende å tro at dette skyldes etablering av nye barnehageplasser i 2025.

Barn bosatt i andre kommuner, med barnehageplass i Sarpsborg

	Fredrikstad	Halden	Råde	Rakkestad	Moss	Totalt
Høst 2024	41	1	3	6	2	53
Høst 2025	35	0	6	6	6	53

Samlet antall barn fra andre kommuner som har barnehageplass i Sarpsborg er uendret fra 2024 til 2025.

Andel barn i barnehage, i forhold til innbyggere 1 - 5 år:¹

Årstall	Sarpsborg	Fredrikstad	Skien	Kostra gr. 11	Viken	Østfold	Landet uten Oslo	Landet
2019	90,0	89,2	89,9	-----	---	---	92,4	92,1
2020	89,6	90,1	90,9	92,5	91,9	---	92,9	92,7
2021	91,6	91,8	91,0	92,8	92,4	---	93,6	93,4
2022	90,1	92,6	91,6	92,6	92,4	---	93,6	93,4
2023	89,5	93,5	92	93,2	92,8	---	94	93,8
2024	90,6	93,6	93,9	93,9	---	92,5	94,5	94,3
2025	91,3	94,5	94,7	94,3	---	93,3	94,6	94,5

Barnehagedeltagelsen har økt noe fra 2024 til 2025. Sarpsborg har imidlertid økt mindre enn de sammenlignbare kommuner og ligger fortsatt vesentlig lavere enn nabokommuner og landet ellers. Dette til tross for at det ble etablert flere nye barnehageplasser i kommunen i 2025.

Barnehagedeltagelse må sees i sammenheng med tilgjengelige barnehageplasser. Det er fortsatt vanskelig å få plass utenfor hovedopptak for familier som kommer tilflyttende eller av

¹ [13502: Utvalgte nøkkeltall for barnehager \(K\) 2015-2025](#)

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

andre grunner har søkt etter 1. mars. Det har gjennom de siste årene også vært for få barnehageplasser i områdene øst og vest.

Som en følge av lav barnehagedeltagelse over tid, har vi sett nærmere på hvilke barn som ikke har barnehageplass. Tabellen under viser at det er en klar overvekt av de yngste barna og at barn med minoritetsbakgrunn er overrepresentert.

Barn som ikke går i barnehage, fordelt etter alder

	5 år	4 år	3 år	2 år	1 år før 1.12	Totalt
2024	11 (9)	26 (20)	29 (25)	53 (41)	124 (95)	243 (190)
2025	17(13)	34 (25)	20 (14)	52 (37)	106 (99)	229 (188)

Tallene i parentes viser antall minoritetsspråklige.

1.3 Minoritetsspråklige barn**Antall minoritetsspråklige barn i barnehagene:**

2020	2021	2022	2023	2024	2025
694	762	795	812	834	878

31 % av barna i barnehagene er minoritetsspråklige. Dette er svært ujevnt fordelt mellom barnehagene. Enkelte barnehager har ingen minoritetsspråklige, mens andre har en vesentlig andel. I 12 av barnehagene er mer enn 50 % av barna minoritetsspråklige og i 5 av disse mer enn 70 %. Dette har stor påvirkning på språkmiljøet i de ulike barnehagene.

Andel minoritetsspråklige barn i barnehagene i forhold til innvandrerbarn 1-5 år:²

2020	2021	2022	2023	2024	2025
77,1	82,4	83	86,4	88,8	91,8

Slik gjør vi det i 2026

- Kommunedelplan for barnehage- og skolekapasitet vedtas og legger føringer for etablering av tilstrekkelig antall nye barnehageplasser i de områder der det er behov for dette.

² [13502: Utvalgte nøkkeltall for barnehager \(K\) 2015-2025](#)

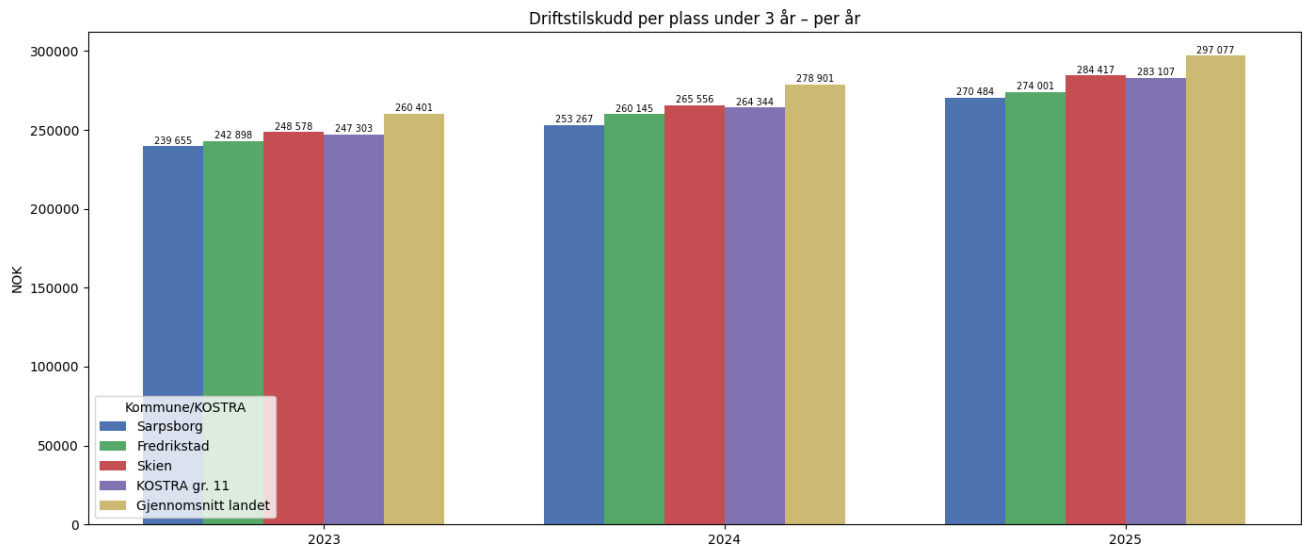
Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

1.4 Økonomi

Kommunen skal yte tilskudd til ordinær drift av alle godkjente private barnehager forutsatt at barnehagen har søkt om godkjenning før barnehagesektoren ble rammefinansiert.

Driftsinntektene i private barnehager kommer i hovedsak fra offentlige tilskudd og foreldrebetaling. Driftstilskuddet bygger delvis på kostnader i kommunale barnehager to år i forveien, og delvis på sjablonger og estimater. Tabellen under viser driftstilskuddet til de private barnehagene, og gjenspeiler samtidig kostnadene i de kommunale barnehagene.

Driftstilskudd per plass under 3 år³:

Satsene for 2025 er ikke justert etter at foreldrebetalingen ble satt ned med 800 kroner i måneden fra 1. august 2025. Sarpsborg ligger fortsatt under de kommunene vi sammenligner oss med.

Totaloversikt på tilskudd til private barnehager fra 2019 – 2025:

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
274 mill.	280 mill.	315 mill.	321 mill.	349 mill.	370 mill.	424 mill.

³ Tallene er hentet fra barnehagemonitor.no, tabellen er utarbeidet av copilot

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Den store økingen fra 2024 til 2025 skyldes endringer i makspris som kompenseres gjennom økte tilskudd.

1.4.1 Foreldrebetaling

Maksprisen for en barnehageplass var per.1. august 2025 på kr. 1200,- pr. måned. Det gis to ulike moderasjonsordninger i tillegg til søskenmoderasjon.

Moderasjonsordning	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Antall barn med redusert foreldrebetaling	874	841	897	826	778	697	547
Antall barn med gratis kjernetid	741	730	799	753	770	591	456

Siden 2021 har det vært en nedgang i antall barn som har fått inntektsredusert foreldrebetaling. Nedgangen sees også på landsbasis og forklares med nedgang i makspris og gratis barnehage for barn nummer 3.⁴

1.5 Bemanning og kompetanse

Kvaliteten på det som foregår til daglig i barnehagen er avgjørende for hvordan barnehagen påvirker barnets trivsel og utvikling. Særlig viktig er kvaliteten på relasjonene mellom voksne og barn, og barna imellom.

Antall barn pr. ansatt

Tallene som presenteres er hentet ut fra UDIR. Barn under tre år er vektet dobbelt, det vil si et barn under tre år telles som to barn over tre år.

Barn pr. ansatt	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Barnehager i Sarpsborg	5,8	5,8	5,9	5,9	5,9	5,8
Det nasjonale snittet	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7	5,7

Antall barn pr. ansatt viser til antall barn pr. årsverk i grunnbemanningen. Kravene i loven er at barnehagen skal minst ha én ansatt pr. tre barn når barna er under tre år og én ansatt pr. seks barn når barna er over tre år. Barnehagene i Sarpsborg oppfyller kravene til bemanningsnormen, samtidig ser vi at Sarpsborg fortsatt har flere barn per ansatt enn det nasjonale snittet.

Pedagogisk bemanning

I Sarpsborg er 45,8 % av bemanningen utdannet barnehagelærere, nasjonalt er dette tallet 42,1 %. Sarpsborg har godt kvalifiserte medarbeidere og fortsatt god tilgang på barnehagelærere. Det er allikevel med stor bekymring vi registrerer at antall studenter på barnehagelærerutdanningen har gått kraftig ned.

⁴ [Makspris og moderasjonsordninger | udir.no](https://udir.no)

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Ansattes utdanning

14,4 % av de ansatte i barnehagene i Sarpsborg har utdanning som barne- og ungdomsarbeidere/ fagarbeidere og 3,6 % annen fagarbeiderutdanning. Nasjonalt er dette tallet 22,6 %. Den store forskjellen mellom Sarpsborg og landsgjennomsnittet kan forklares med at andelen barne- og ungdomsarbeidere er vesentlig høyere i kommunale barnehager. Siden Sarpsborg har en stor overvekt private barnehager trekkes dette tallet ned. I de kommunale barnehagene er 27,4 % utdannet barne- og ungdomsarbeidere, mens i de private barnehagene har kun 9,6 % denne utdanningen.

Menn i barnehage⁵

Kjønnsbalansen blant ansatte i barnehager er et stadig diskutert tema, og det nasjonale målet for andel menn i barnehager har vært 20 % i en årrekke. I Sarpsborg er 15,7 % av de ansatte i barnehagene menn, noe som er høyere enn landsgjennomsnittet på 13,6 %.

Tilskudd økt pedagogtetthet og økt grunnbemanning til barnehager i levekårsutsatte områder

I Sarpsborg fikk 6 barnehager til sammen kr. 3 231 702,- i tilskudd til økt pedagogtetthet og grunnbemanning for barnehageåret 2025-2026. Ordningen er knyttet til områdesatsingen i østre bydel.

Barnehagene har brukt denne ekstra ressursen noe ulikt. Gjennomgående er at økt bemanning har vært benyttet til å gi tettere oppfølging av barna gjennom mer tid i små grupper og mer systematisk språkstimulering. I noen barnehager har denne ekstra barnehagelæreren vært på liten avdeling for å styrke tilvenningen på høsten og arbeidet med overgangen fra liten til stor avdeling på våren. Flere barnehager har også fått frigjort mer plass til refleksjon, veiledning og faglig utviklingsarbeid som tidligere var vanskelig å prioritere.

Ressursen har også bidratt til mer tid til flere foreldresamtaler og tettere oppfølging i det daglige foreldresamarbeidet. Enkelte av barnehagene har benyttet ressursen til å gjennomføre systematiske foreldreveiledningsprogrammer.

Barnehagene forteller om ansatte som har litt lavere skuldre når de har en ekstra barnehagelærer på avdelingen. Dette gir dem mulighet til å levere bedre kvalitet i samspillet og i relasjonene ved at de har mer *tid* til hvert enkelt barn.

1.5.1 Sykefravær

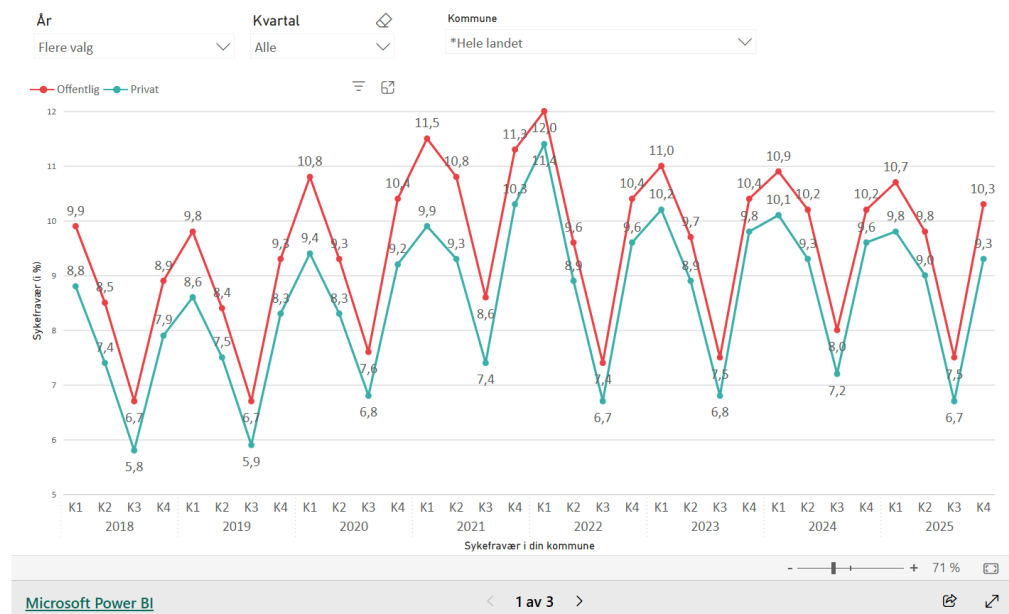
Diagrammene under er hentet fra barnehagemonitor.no og viser legemeldt sykefravær i offentlige og private barnehager. Ansatte er i denne sammenhengen registrert på kommunen der de er registrert i Folkeregisteret, ikke nødvendigvis kommunen de arbeider.

⁵ [09344: Ansatte i barnehager, etter barnehagens eierforhold, ansattes stillingstyper og kjønn \(K\) 2000-2025](#)

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Landet:

Kilde: SSB - Legemeldt sykefravær i barnehagesektoren.

Sarpsborg:

Kilde: SSB - Legemeldt sykefravær i barnehagesektoren.

Det er fortsatt et høyt sykefravær i barnehager, men framstillingen over viser at sykefraværet i kommunale barnehager i Sarpsborg er kraftig redusert. I private barnehager er det uendret.

Det legemeldte sykefraværet i barnehager er fortsatt svært mye høyere enn i andre næringer.

Barnehagenæringen har et sykefravær som ligger nesten dobbelt så høyt som gjennomsnittet for alle næringer. I 2025 var sykefraværet i barnehager på 10,3 prosent. Det

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

er 4,2 prosentpoeng høyere enn snittet for alle næringer, hvor sykefraværet var på 6,1 prosent. Kvinner har høyere sykefravær enn menn. Det er høyere i alle aldersgrupper. I yrker hvor man er i kontakt med mange mennesker, har mindre mulighet for hjemmekontor og som er fysisk krevende, er sykefraværet vesentlig høyere. Kvinner jobber i mange av disse yrkene. Nesten ni av ti lønnstakere i barnehagenæringen er kvinner. Det medfører at sykefraværet blant kvinner har en betydelig større innvirkning på det samlede sykefraværet enn det menn sitt fravær har.⁶

Kapittel 2. Kvalitet i barnehagen – ansvar og roller

2.1 Ansvar og roller

Barnehagen, eiere, kommunen og nasjonale myndigheter har viktige roller og oppgaver i arbeidet for best mulig kvalitet i barnehagen.

2.1.1 Barnehageeiers rolle

Den enkelte barnehageeier har det overordnede ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og regelverk.

I Sarpsborg er det et bredt mangfold av eiere. 10 barnehager er eid av Sarpsborg kommune, 25 er knyttet til en kjede, 2 er enkeltstående, 1 er menighetsbarnehage, 5 er eid av foreldre og 3 er familiebarnehager drevet i egne hjem.

Barnehager og barnehageplasser fordelt på ulike eiere i Sarpsborg:

Eiere	Antall barnehager	Antall barn
Sarpsborg kommune	10	754
Læringsverkstedet	6	449
Barnehagenett	9	684
Migras	6	210
Norlandia	3	174
FUS	1	86
Foreldreeide	5	273
Frittstående	2	130
Menighetsbarnehage	1	39
Familiebarnehager i egne hjem	3	25

⁶ [Barnehager har nesten dobbelt så høyt sykefravær som andre næringer – SSB](#)

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

2.1.2. Kommunen som barnehagemyndighet

I tillegg til å inneha rollen som barnehageeier, er Sarpsborg kommune barnehagemyndighet. Barnehageloven stiller krav til at disse rollene er skilt for å sikre likebehandling og uavhengighet.

Barnehagemyndighetens oppgaver er å gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med lover og regler.

Virkemidler

Barnehagemyndigheten har tre virkemidler til disposisjon i sitt arbeid: veiledning, tilsyn og godkjenning.

Veiledning

Barnehagemyndigheten skal aktivt gi informasjon og veiledning til barnehageeierne om eierplikter i barnehageloven med forskrifter. Barnehagemyndigheten gjennomfører egne fagarenaer for styrerne. De overordnede temaene har vært: Prosjekt tilpasset og inkluderende barnehage, inkludering gjennom tilrettelegging av barnehagemiljøet, barnekoordinator-ordningen, barnehagepuls, utvidet logopedtilbud, vold og overgrep i nære relasjoner samt ledelse av kvalitetsutvikling. Fagarena har en sentral plass i arbeidet med kompetansesatsingen SAMMEN OM. Ut over dette har det blitt gitt direkte veiledning til den enkelte barnehageeier/styrer.

Tilsyn

Tilsyn er kontroll av om barnehagene oppfyller eierplikter nedfelt i barnehageloven med forskrifter. Barnehagemyndigheten fører tilsyn med barnehagene på bakgrunn av en risikovurdering.

Det ble ikke åpnet nye tilsyn i 2025, men to av tilsynene som ble åpnet i 2023 og 2024 fortsatte gjennom 2025.

Bekymringsmeldinger/ klagesaker

Barnehagemyndigheten mottok 4 bekymringsmeldinger/ klagesaker i 2025.

Godkjenning

Barnehagemyndigheten har en plikt til å gi veiledning, behandle og avgjøre alle søknader om godkjenning av barnehage. Det ble behandlet og innvilget 4 nye søknader om godkjenning i 2025. Dette gjaldt etablering av Christinelund barnehage, samt utvidelser av Lande gård, Alvim og Varteig barnehager.

2.1.3. Statsforvalteren og Utdanningsdirektoratet som tilsynsmyndighet

Statsforvalteren fører tilsyn med at kommunen utfører de oppgaver den som barnehagemyndighet er pålagt etter barnehageloven og kan i særlige tilfeller føre tilsyn direkte med den enkelte barnehage. Statsforvalteren gjennomførte ikke tilsyn med Sarpsborg kommune som barnehagemyndighet i 2025.

Økonomisk tilsyn

Utdanningsdirektoratet har ansvar for økonomisk tilsyn. I 2025 gjennomførte de tilsyn med 3 barnehager i Sarpsborg.

Kapittel 3. Helhet og sammenheng

3.1 Gode sammenhenger i hele læringsløpet

3.1.1 Overgang og sammenheng mellom barnehage, skole og SFO

Barnehagen utgjør første fase i barns organiserte opplæringsløp. Her legges et viktig grunnlag for at barn skal lykkes ved inngangen til de første skoleårene. Barn i barnehagen skal få opplevelser, erfaringer og kunnskap som gjør at de kan begynne på skolen med trygghet, nysgjerrighet og tro på egen mestring. En god sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole er vesentlig for at den enkelte skal få oppleve helhet og sammenheng i sin faglige og sosiale utvikling.

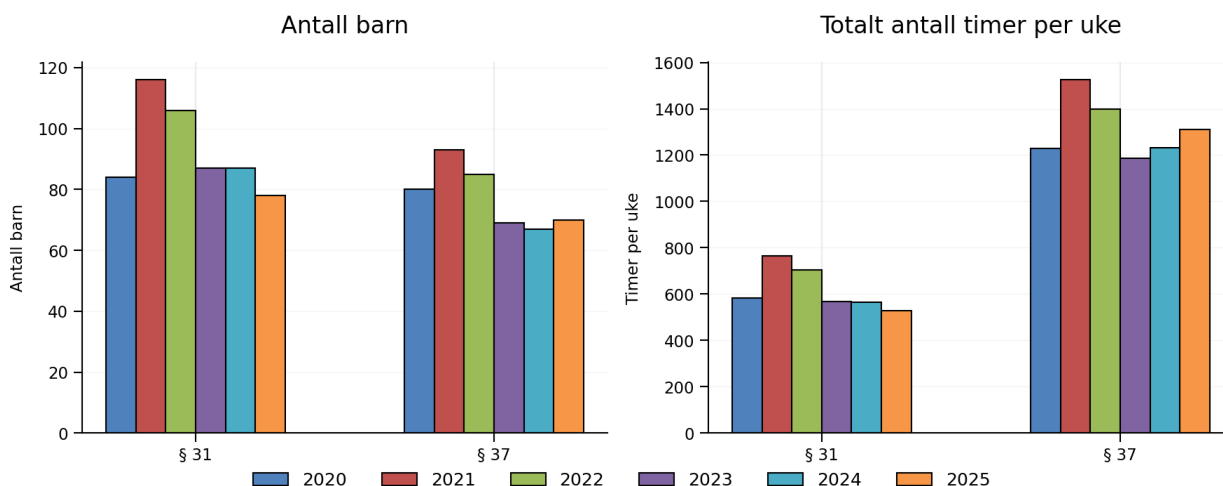
I tråd med rutinen for overgang og sammenheng mellom barnehage og skole ble det i mai 2025 gjennomført en samling for barnehagelærere med ansvar for skolestartere og lærere på kommende 1. trinn. Målet med profesjonssamarbeidet er å skape felles forståelse av læreplaner og arbeidsmåter, og utvikle gode overgangspraksiser i Sarpsborg kommune.

3.1.2 Et inkluderende og tilpasset barnehagetilbud

Barn er mangfoldige og har ulike forutsetninger og behov. De aller fleste barn har godt utbytte av det ordinære barnehagetilbudet, men noen barn vil i kortere eller lengre perioder ha behov for særskilt tilpasning. Enkelte barn har mer sammensatte og varige behov som krever ekstra oppfølging, støtte og tilrettelegging. Barnehageloven §§ 31 og 37 skal sikre at disse barna får et trygt, inkluderende og forsvarlig tilbud som er tilpasset deres utvikling, helse og individuelle behov.

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp (§31) og tilrettelegging for nedsatt funksjonsevne (§37):

Tallene over viser en jevn nedgang i andelen barn med spesialpedagogisk hjelp (§ 31) i Sarpsborg kommune. Andelen har gått fra 4,1 % av alle barn i barnehage i 2022 til 2,6 % i 2025. Blant barna som har vedtak i dag, er det en høy andel med omfattende hjelpebehov. 68 % har en autismespekterforstyrrelse. Åtte av ti barn som mottar spesialpedagogisk hjelp har minoritetsspråklig bakgrunn.

Andelen barn med vedtak om tilrettelegging i barnehagen etter § 37 grunnet nedsatt funksjonsevne ligger på samme nivå som i 2024, og utgjør i underkant av 2,5 prosent av alle barn i barnehage. Av barna med vedtak om tilrettelegging etter § 37 mottok 90 prosent også spesialpedagogisk hjelp etter § 31.

Et godt og helhetlig støttesystem rundt barna og barnehagene er avgjørende for å sikre et inkluderende og tilpasset pedagogisk tilbud for alle barn. For å møte barnas ulike behov kreves det ofte bred og tverrfaglig kompetanse, og et nært samarbeid mellom flere tjenester. Samhandling på tvers av virksomheter kan være krevende, men er samtidig en forutsetning for at barn og familier skal få tidlig, riktig og koordinert hjelp. I Sarpsborg kommune har det i 2025 pågått ulike utviklingsprosesser knyttet til støttetjenestene i oppvekstområdet og endringer i tjenester for barn og unge.

I 2025 vedtok kommunen å innføre programmet Tidlig innsats for barn i risiko (TIBIR). Målet er å forebygge atferdsvansker hos barn i alderen 3-12 år, med veiledning og oppfølging av foreldre, barnehage/skole og barnet selv.

Støttetjenestene i oppvekst ble omorganisert i 2025, etter prosessarbeid med å bygge ny modell for bedre samordning og utnyttelse av faglige ressurser på tvers av PPT og spesialpedagogikk førskole. Arbeidet var godt forankret, med bred involvering fra virksomhetene og medvirkningsfora i oppvekst. Arbeidet førte frem til at virksomhet spesialpedagogisk førskole ble avviklet fra 2026, og virksomhet PPT ble endret til virksomhet

fagsenter oppvekst. Utøvelse av spesialpedagogisk hjelp ble lagt til det nye fagsenteret, mens vedtaksmyndighet og utøvelse av tilrettelegging ved nedsatt funksjonsevne ble lagt til virksomhet oppveksttjenester og team barnehagemyndighet.

3.1.3 Samhandling til beste for barn og unge

Kommunene fikk i 2022 et større ansvar på barnevernsområdet, med mål om å styrke forebygging og tidlig innsats. Sarpsborg kommune har siden januar 2023 gjennomført programmet *Samhandling til beste for barn og unge*, som skal sikre tidlig innsats på tvers av alder og problematikk. Ulike tiltak er utviklet i programperioden, og i løpet av 2025 ble flere av disse gjennomført i ordinær drift.

Som en del av programmet ble pilotprosjektet med barnevernsfaglig nettverksveileder ved én skole videreført og utvidet fra høsten 2025. Ordningen ble økt fra et til fire årsverk, der hver veileder har ansvar for to skoler og fire barnehager. I barnehagene skal nettverksveilederne være tilgjengelige for drøfting av bekymringer, gi informasjon til ansatte og foresatte, samt delta i foreldremøter og i møter med foreldre når det er behov.

I 2025 gjennomførte Sarpsborg kommune en større organisatorisk gjennomgang av tjenester for barn og unge. Bystyret hadde i Handlingsplan 2025–2028 bedt kommunedirektøren vurdere organisatoriske tiltak for å styrke det forebyggende arbeidet, og kommunedirektøren ønsket å samle flere relevante tjenester under kommuneområde Oppvekst. Prosessen ble gjennomført i to faser. Ved avslutningen av fase 1 våren 2025 ble det besluttet at barneverntjenesten skulle flyttes til kommuneområde Oppvekst fra september 2025. I fase 2 ble øvrige tjenester for barn og unge, som tidligere lå under Helse og velferd, gjennomgått og vurdert med samme formål. For barnehagene vil en samling av tjenester innebære tettere samhandling, mer tilgjengelig kompetanse og mer helhetlige støtteforløp for barn og familier.

Slik gjør vi det i 2026

- Virksomhet fagsenteret oppvekst og virksomhet oppveksttjenester arbeider videre med å samordne og utvikle tjenestene opp mot fremtidens behov, for å sikre likeverdige og helhetlige tjenester.
- Dreie innsatsen fra reparerende tiltak til forebyggende arbeid gjennom styrking av barnehageansattes grunnleggende kompetanse i arbeidet med å ivareta alle barn.
- Det etableres en styringsgruppe bestående av ledere fra alle involverte instanser, inkludert en representant for barnehagene. Styringsgruppen får ansvar for å planlegge oppstart av TIBIR.
- Arbeidet med å hente ut synergier etter sammenslåing av kommuneområde oppvekst starter, gjennom å dreie til forebyggende innsats og utvikle helhet og sammenheng i tjenestene til barn og familier.

3.2 Hjem og barnehage samarbeider om barnets utvikling og livsmestring

3.2.1 Foreldreveiledningskurs

De siste årene har barnevernet og forebyggende tjenester gjennomført foreldreveiledningskurs i COS-P (trygghetssirkelen). Det har vært et stort behov og en økt etterspørsel fra foreldre. Etter initiativ fra kommuneområde helse og velferd og midler fra områdesatsingen Østre bydel har det i 2025 vært gjennomført et pilotprosjekt ved St. Olavs og Kulås barnehage, hvor de ansattes kompetanse på COS-P har blitt brukt i foreldreveiledningskurs.

Totalt deltok åtte foreldre, fire fra hver av de to barnehagene. Kursgruppen var aktiv og deltakende, noe som la til rette for gode faglige refleksjoner og erfaringsutveksling. Temaer som emosjonell tilgjengelighet, trygg tilknytning, barnets behov for trygg havn og trygg base, samt forståelse for følelsesregulering ble fremhevet som særlig nyttige. Foreldrene rapporterte økt bevissthet om betydningen av å være mentalt og emosjonelt til stede for barnet, og flere opplevde at COS-P ga konkrete verktøy som de har tatt i bruk i hverdagen.

En utfordring i gjennomføringen var språklige barrierer hos enkelte deltakere. Dette ble håndtert ved å tilpasse språk, bruke tydelige forklaringer og sikre forståelse gjennom dialog og repetisjon.

Fritznerbakken barnehage har i samarbeid med St. Maries læringscenter gjennomført tre runder med ICDP foreldregrupper siden høsten 2024. Gruppene ble gjennomført i barnehagens lokaler og i åpningstiden, med deltakelse fra foreldre, to ICDP veiledere og barnehagens fagleder. Temaene tok for seg sentrale sider ved omsorg som anerkjennelse, oppmerksomhetsstøtte og grensesetting. Foreldrene rapporterte at samtalerne ga økt refleksjon, styrket samspill med barnet og nye verktøy i foreldrerollen. Faglederens deltakelse bidro til å styrke samarbeidet mellom hjem og barnehage, og barnehagen ønsker fremover å bruke ICDP som et felles arbeids- og refleksjonsspråk i dialogen med foreldre.

3.2.2 Foreldreundersøkelsen

Resultatene fra Foreldreundersøkelsen brukes av barnehagen og barnehageeier som hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet. Barnehagen kan også bruke resultatene i dialogen med foreldrene.

Foreldreundersøkelsen er først og fremst et verktøy for den enkelte barnehage, men gir også informasjon om foreldrenes opplevelse av barnehagetilbudet på nasjonalt nivå. På alle spørsmål svarer foreldrene på en skala fra 1-5 der 1 er dårligst og 5 er best. Undersøkelsen har rundt 30 spørsmål, og her gjengis fem ulike indekser:

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

Hovedområder	Sarpsborg 2021	Sarpsborg 2022	Sarpsborg 2023	Sarpsborg 2026	Nasjonalt 2026
Svarprosent	62,5%	58,9%	67,1%	76,2%	74,9%
Total tilfredshet	4,6	4,5	4,5	4,5	4,5
Ute- og innemiljø	4,3	4,2	4,2	4,3	4,2
Barnets utvikling	4,7	4,7	4,7	4,7	4,7
Informasjon	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3
Barnets trivsel	4,8	4,8	4,8	4,8	4,8

Tabellen viser at foreldrenes score på de ulike indeksene i tabellen har vært stabile over tid. Det er imidlertid flott å se at den samlede svarprosenten har økt.

For å finne tall for den enkelte barnehage viser vi til nettsiden barnehagefakta.no.

Kapittel 4. Leke- og læringsmiljø

Barnehagen skal bidra til at alle barn får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Ved å fremme inkludering, felleskap og tilhørighet skal barnehagen forebygge tilfeller hvor barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Leken skal ha en sentral plass i barnehagen. Den skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Alle barn skal få en god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen. Flerspråklige barn skal få støtte til å bruke sitt morsmål og utvikle sin norskspråklige kompetanse.

4.1 Trygt og godt barnehagemiljø

Barnehagenes rapportering om trygt og godt psykososialt barnehagemiljø viser mye god praksis knyttet til aktivitetsplikten, særlig når det gjelder informasjon til foreldre og arbeid med observasjon, samtaler og kartlegging i møte med bekymringer. Barnehagene beskriver gode tiltak når barn ikke har det trygt og godt, og mange har etablerte rutiner for opplæring og årlige gjennomganger av meldeplikten. Dette viser at grunnleggende forståelse for ansvaret etter kapittel VIII er til stede, og at mange ansatte jobber aktivt for å sikre barnas trivsel og trygghet.

Likevel kommer det tydelig fram flere områder hvor praksisen ikke er fullt ut i tråd med lovverket. Noen barnehager rapporterer at de ikke utarbeider aktivitetsplaner, selv i situasjoner hvor barnet ikke har det bra og vilkårene er oppfylt. Dette innebærer at saker håndteres uten nødvendig formalisering og dokumentasjon. Undersøkelser og tiltak beskrives ofte godt, men graden av systematikk varierer, og barnets medvirkning blir ikke alltid tydelig ivaretatt. Den største utfordringen ligger i oppfølgingen av aktivitetsplaner, der flere barnehager oppgir at planer verken evalueres eller avsluttes på en strukturert måte. Dette, sammen med manglende enhetlig forståelse av når aktivitetsplikten faktisk utløses, fører til at praksisen samlet sett ikke fullt ut tilfredsstillende kravene i kapittel VIII, selv om mye av grunnarbeidet er godt på plass.

Slik gjør vi det i 2026

- Gjennomføre veiledning og tilsyn på temaet trygt og godt barnehagemiljø

4.2.Barnehagens arbeid med det flerspråklige området

Kommunen mottar hvert år statlig tilskudd til tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage. Midlene skal benyttes til tiltak som skal støtte barna i å bruke sitt morsmål, samt fremme og utvikle barnas norskspråklige kompetanse. I 2025 mottok Sarpsborg kommune kr. 3 752 101,- i statlig tilskudd. Midlene ble fordelt ut til barnehagene etter en fordelingsnøkkel der andelen minoritetsspråklige barn avgjør størrelsen på tilskuddet til den enkelte barnehage. Barnehagene har rapportert på tiltak til styrking av morsmål og det norskspråklige.

Barnehagene rapporterer at språkmidlene i 2025 i hovedsak er brukt til styrket bemanning, noe som har gjort det mulig å gi tettere oppfølging av barn gjennom smågrupper, mer systematisk språkstøtte og økt tilstedeværelse i lek og hverdagsaktiviteter. Flere barnehager beskriver at ekstra ressurser gir bedre kvalitet i språkarbeidet, særlig for flerspråklige barn. Det er også tatt i bruk mer visuell støtte og ASK for å styrke kommunikasjon og begrepslæring. Kartlegging brukes aktivt av mange barnehager for å tilpasse tiltak og sikre en god overgang og sammenheng til skolen. Samtidig viser tilbakemeldingene at det er variasjon i graden av systematikk knyttet til språkarbeid i de ulike barnehagene. Også her pekes det på tid og ressurser til arbeid i mindre grupper, systematisk versus sporadisk kartlegging av flerspråklige barn- og hvordan kartleggingene benyttes i videre arbeid, samt kompetanse knyttet til for eksempel ASK. Samlet viser tilbakemeldingene at språkmidlene har hatt stor betydning for tidlig innsats og for at barn får et bedre språklig utgangspunkt før skolestart.

Resultater fra nasjonale prøver i skolen i Sarpsborg viser en svak nedgang i leseprestasjoner sammenliknet med i fjor, i tråd med utviklingen de to foregående årene. Prestasjonene i engelsk og regning har endret seg lite siden 2022. Sarpsborg presterer under landsgjennomsnittet på alle prøver på 5. trinn. Kommunen har en høyere andel elever på mestringsnivå 1 og en lavere andel elever på mestringsnivå 3 enn landsgjennomsnittet. Elevene presterer relativt bedre i engelsk enn i lesing og regning. Arbeidet med å bygge et godt grunnlag for barna allerede i barnehagen med en adekvat språkutvikling og et rikt ordforråd blir derfor viktig å videreføre og videreutvikle i årene fremover, slik at barna i barnehagene våre møter skolen godt rustet til å kunne tilegne seg grunnleggende ferdigheter i lesing og regning. Det er igangsatt et arbeid med å utvikle en ny helhetlig språk- og lesestrategi for hele utdanningsløpet fra barnehage og ut grunnskolen.

Slik gjør vi det i 2026

- Fortsette arbeidet med å utvikle en helhetlig språk- og leseplan
- Målrette innsatsen mot barnehager der vi ser det er behov for enda mer systematisk arbeid

Kapittel 5. Kompetanse

5.1 Barnehagene har godt kvalifiserte medarbeidere

Oppfyllelse av samfunnsmandatet i tråd med barnehageloven og rammeplanen krever kompetente ansatte i alle ledd.

5.1.1 Kompetanseutvikling i Sarpsborgbarnehagene

Våren 2024 søkte samtlige barnehager, PPT og spesialpedagogikk førskole i fellesskap om tilskudd til et utviklingsarbeid gjennom den statlige kompetanseordningen, Kompetanseløftet. Sarpsborg ble tildelt 2 541 000 kroner årlig i tre år.

Utviklingsarbeidet har fått navnet «**SAMMEN OM- trygghet, tillit, lek og læring**».

«SAMMEN OM – trygghet, tillit, lek og læring» peker på at dette er et arbeid hele kommunen er sammen om. Det involverer alle ansatte i samtlige barnehager og alle de som jobber i barnehagens støttesystemer. Trygghet og tillit er grunnleggende for at barn skal leke og lære slik at de kan ha gode liv her og nå og være rustet for en god framtid. Arbeidet vil videre omtales som «SAMMEN OM».

Sarpsborg har inngått et trepartssamarbeid med Læringsmiljøsenteret v/ universitetet i Stavanger og Regionsenter for barn og unges psykiske helse (RBUP). Disse fagmiljøene har ansvar for det faglige innholdet utviklingsperioden 2024 – 2027.

SAMMEN OM ledes av en arbeidsgruppe satt sammen av representanter fra barnehagene, fagsenter oppvekst og oppveksttjenester.

Barnehage er en universell arena der de aller fleste barn deltar. Barnehager av høy kvalitet er med på å gi barn en god start i livet. Der får barna erfaring med og støtte til å inngå i positive relasjoner og knytte vennskap. I barnehager med høy kvalitet legger de ansatte til rette for at barna skal utvikle et godt språk, de undrer og utforsker sammen med barna. Gjennom det legges et godt grunnlag for læring. Gode barnehager er en beskyttelsesfaktor i barns liv. De kan utjevne sosiale forskjeller og har særlig stor betydning for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier. De senere årene har det vært gjort mye forskning på barnehagefeltet. Forskning som viser at gode barnehager har stor betydning for barn med slike sårbarheter, men som også viser at dersom disse barna går i en barnehage med lav kvalitet vil det virke negativt på barnet. Med et slikt bakteppe er det helt nødvendig å ha et tydelig mål.

Mål: Alle barnehager i Sarpsborg skal ha høy kvalitet

Hovedmålet er brutt ned i disse to delmålene:

Delmål 1. Styrke samspillskvaliteten mellom de ansatte og barna.**Delmål 2. Styrke pedagogisk ledelse i å drive kvalitetsutvikling.**

Etter gode forberedelser og en felles oppstart i 2024 ble det jobbet godt i alle barnehagene gjennom 2025. Det er gjennomført felles fagsamlinger for alle ansatte, men også flere samlinger som har vært tilpasset de ulike yrkesgruppene. Styrerne og de pedagogiske lederne har fått god støtte i å drive utviklingsarbeidet videre i egen barnehage. De har deltatt på samlinger med dette som tema, fått veiledning i faste nettverk som er ledet av en mentor og de har tilgang på digitalt støttemateriell.

I 2025 har fokusområdene vært å få kunnskap om og forståelse for hva samspillskvalitet er, hvorfor det er så viktig og hvordan de ansatte kan utvikle egen praksis på dette området. De ansatte har jobbet spesielt med hvordan de kan gi god emosjonell støtte og hvordan de kan organisere dagene med en god struktur som er til hjelp for barna.

Jevnlig evaluering er helt nødvendig i et så stort arbeid. De ansatte har ved flere anledninger blitt bedt om å fortelle om hvilke endringer de ser som følge av utviklingsarbeidet, samt å gi innspill på hva de ønsker videre i arbeidet. De forteller at arbeidet med SAMMEN OM har gitt de et tydeligere felles språk, felles forståelse og mer enhetlig praksis. Det å jobbe med noe felles over tid har gjort personalgruppene mer sammensveiset og skapt en sterkere kollektiv faglig identitet.

«Det har ført personalet tettere sammen, vi har noe felles å ta utgangspunkt i. Det er også blitt lettere å sette krav til personalet.»

Et av hovedområdene i 2025 har vært «organisering og struktur». Mange forteller at de som en følge av dette fokuset har fått på plass en bedre struktur, organisering og forutsigbarhet i hverdagen. Flere beskriver konkrete endringer i hvordan dagen planlegges og gjennomføres. Det er færre avbrudd, tydeligere rammer og bedre overganger for barna.

«SAMMEN OM har påvirket meg positivt. Jeg stresser mindre på jobb. På avdelingen har vi mer struktur og roligere dager. I barnehagen har vi mer samarbeid på tvers.»

Mange av barnehagene melder om en opplevd endring i samspillet mellom ansatte og barna. De ansatte er mer sensitive, konsentrerte og til stede i samspill med barna. De bruker samspillet til å gi emosjonell støtte og støtte til å stimulere barnas språk.

«Vi har blitt mye mer bevisst på akkurat hva det er vi gjør hver dag, de små øyeblikkene, som gjør at vi leverer et kvalitativt godt barnehagetilbud i vår barnehage.»

Videre forteller barnehagene om en styrket kultur for refleksjon, tilbakemeldinger og veiledning. Miljøet oppleves tryggere, mer faglig og mindre personlig sårbart når man drøfter

Kvalitetsmelding om barnehager i Sarpsborg kommune – tilstandsrapport for 2025

praksiseksempler. Samarbeidet har blitt styrket ved at personale har jobbet målrettet sammen over tid. Felles prosjekt over tid skaper motivasjon og gir trygghet i personalgruppen.

«Vi er mer bevisste i alt vi gjør, og det styrker den faglige biten i hverdagen vår. Vi har blitt mer engasjerte i hvordan og hvorfor vi gjør ting. Og det skaper masse mestringsfølelse når man når de målene man har satt.»

Det har vært spesielt positivt at alle ansatte i barnehagene deltar i SAMMEN OM.

Med så mange deltagende barnehager er det variasjon i hvor langt barnehagene har kommet. Noen er fortsatt i startfasen, mens andre er langt på vei og ser tydelige endringer i relasjoner, struktur og kultur.

«Små endringer gir store ringvirkninger over tid»

I 2025 tok 23 ansatte sertifisering i CLASS. Dette er et standardisert observasjonsverktøy som måler samspillskvaliteten på en avdeling. Observasjonene gjennomføres av en observatør fra en annen barnehage som så gir de ansatte tilbakemelding på egen praksis. Tilbakemeldingen danner grunnlag for refleksjon og kan gi retning for barnehagens og avdelingens videre utviklingsarbeid. Resultatet av en observasjon vil gi et godt bilde av kvaliteten på den enkelte avdeling og være en god måte for de ulike barnehageeierne å sikre høy kvalitet i sine barnehager.

Felles kunnskapsgrunnlag, observasjon med tilbakemelding, tett veiledning og trening er de faktorene som forskning⁷ sier er avgjørende for å lykkes i et utviklingsarbeid. Samtidig vet vi at endring tar tid. Mens noen ansatte, avdelinger og barnehager er godt i gang er andre fortsatt i startgropa. Utfordringen nå er å få i gang denne siste gruppen, samtidig som vi ikke holder igjen de som er i godt driv. Arbeidet krever tålmodighet og utholdenhet, at vi fortsatt har tro på den teorien vi støtter oss til og at vi gir den tid til å virke.

Nettverk for språkveiledere

Oppveksttjenester driver et nettverk for språkveiledere i barnehagene. I 2025 har vi prioritert samlinger knyttet til Sammen om, der språkstøtte inngår i områdene barnehagene får kompetanseheving innenfor. For å minimere belastningen på barnehagene har det derfor kun vært én aktivitet for språkveilederne høsten 2025; en konferanse om flerspråklig og flerkulturelt arbeid i regi av NAFO (nasjonalt senter for flerkulturell opplæring).

⁷ Brunsek et al., 2020

Slik gjør vi det i 2026

- Utviklingsarbeid i den enkelte barnehage med støtte i digitale ressurser
- Felles fagøkter for de ulike ansattgruppene
- Veiledningsnettverk for styrere og pedagogiske ledere
- Observasjoner med observasjonsverktøyet CLASS i alle barnehager som ønsker dette

Videreutdanning

Utdanningsdirektoratet tilbyr ulike videreutdanninger for styrere og barnehagelærere.

Høsten 2025 startet deltakere fra Sarpsborg opp på følgende videreutdanninger:

- 2 styrere på styrerutdanningen
- 16 barnehagelærere på videreutdanningene veiledning for praksislærere, spesialpedagogikk, vold i nære relasjoner og alternativ- supplerende kommunikasjon.

Studiene er støttet av tilretteleggingsmidler som skal sikre at barnehagelærerne får gode rammer for å gjennomføre utdanningen.

I tillegg rapporterer en barnehage om ansatte som deltar i etter- og videreutdanning innen tiltak mot seksuelle overgrep mot barn og unge. En barnehage rapporterer at de har en ansatt som tar barnehagelærerutdanning på deltid.

Slik gjør vi det i 2026

- Kommunen utarbeider en kompetansestrategi og veileder for ny forskrift om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring. Strategien synliggjør kommunens prioriteringer for tilskudd i tråd med nasjonale føringer, lokale satsinger og virksomhetenes behov.

